

Zločin nijekanja zločina

Ove će se godine po prvi put u Hrvatskoj službeno obilježiti spomendan na žrtve komunizma, fašizma i nacizma. Bit će to 23. kolovoza, dan koji je Europski parlament još 2009. proglasio Europskim danom spomena na obljetnicu sporazuma Hitlera i Staljina o nenapadanju i podjeli interesnih sfera od 23. kolovoza 1939., nakon čega su nacisti i Crvena armija podijelili Poljsku, Sovjeti zauzeli i baltičke zemlje, a jedni i drugi proveli deportacije i genocid.

Nije riječ o uvođenju novoga blagdana ni neradnoga dana nego samo o iskazivanju počasti za više od stotinu milijuna žrtava komunizma u XX. stoljeću uz već poznate i obilježavane žrtve nacizma i fašizma. Ta tri -izma su tri velika zla XX. stoljeća koja je osudio još papa Pio XI.: fašizam okružnicom *Non abbiamo bisogno* od 29.6.1931., nacizam okružnicom *Mit brennender Sorge* od 14.3.1937., a komunizam okružnicom *Divini Redemptoris* od 19.3.1937.

Hrvatski sabor zapravo je nevoljko preuzeo dio europske pravne stečevine kako bi se udovoljilo i tome mjerilu za ulazak u Europsku uniju, ali sam dan opet nije nazvan pravim imenom nego Spomendanom na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima. Ta će neodređenost nekima biti izlika da nastave nijekati kako komunizam ni u jednom svojem izdanju „revolucionarne”, „demokratske”, „narodne”, „federativne” i „socijalističke” vlasti tobože nije bio ni totalitaran ni autoritaran. Ipak, srž komunizma i drugih totalitarnih režima jest sumnja u jednakost ljudskoga dostojanstva i nepovjerenje u ljudski razum, mogućnost da netko razmišlja vlastitom glavom izvan smjernica Partije (kako god se ona zvala).

Više od dva desetljeća nakon pada komunizma u Hrvatskoj nema pravih osnova za pomirenje i praštanje. Pretpostavke se nisu ni počele stvarati. Zločini nisu istraženi. Žrtve čak nisu ni popisane. Ne poštuje im se ni pravo na grob. Suđenja nalogodavcima i počiniteljima nisu ni počela. Po službenoj dužnosti nije istražen nijedan jedini komunistički zločin! Podnesene kaznene prijave još se drže po ladicama ili su olako odbačene zbog „nedostatka dokaza”, a zapravo zbog nedopustiva nemara u službi u kojoj su pojedini istražitelji radili ispod svakih dopustivih mjerila, ometajući utvrđenje istine, posve nezainteresirano ili s krajnjom zlonamjernošću navodeći i ono malo ispitanih osumnjičenika da kažu kako ništa ne znaju ili se ničega ne sjećaju. Nisu ih čak suočili ni s njihovim vlastitim ranijim izjavama ili ispravama. To su zločini propusta, prikrivanja i sprječavanja dokazivanja, ometanja pravde i zloporabe položaja i ovlasti, počinjeni u Državnom odvjetništvu, u ovome sustavu. Ne treba upirati prstom daleko, dosta je pitati što je s predmetom Daksa za koji postoje probušene lubanje, metci u zatiljak, žicom vezana trupla i očuvana dokumentacija.

Na djelu je tako gubitak pamćenja, amnezija prošlosti, činjenično pomilovanje nezastarivih zlodjela, a to ugrožava budućnost, stvara ozračje ravnodušnosti i pristanka na namjerno prešućivanje povijesnih događaja. Štoviše, predmneva nevinosti, polazište da bez osude nema ni krivaca, mnogima služi kao izgovor da brane zločinstva Tita, Jugoslavenske armije, Ozne i Udbe, i drsko tvrde kako zločina, pa ni masovnih, nije bilo, te da komunistički pokret nema

totalitarnu podlogu. Nasuprot tomu, sporazum Molotov-Ribbentrop trajno podsjeća da su rasistički nacizam i bezbožni komunizam – blizanci, dvije velike provale zla.

Ukratko, u naše vrijeme počinjen je zločin neprocesuiranja koji pridonosi nijekanju i nekažnjavanju teških komunističkih zločina genocida, zločina protiv čovječnosti, protiv civilnoga pučanstva, ranjenika, bolesnika i zarobljenika, uništavanja kulturnih dobara; zločina protiv života, nečovječnoga postupanja, kršenja prava i običaja ratovanja, višedesetljetne otimačine, povrede ravnopravnosti građana, slobode izražavanja misli, okupljanja, kršenja prava na udruživanje, povredu slobode vjere i prava na štrajk, narušavanja nepovrjedivosti doma, iznuđivanja iskaza, nasilja nad različitim sferama života, gaženja prava čovjeka i naroda.

Naslijeđe totalitarnoga komunističkog režima nije se ni pokušalo demontirati. Izostala je lustracija (zabrana obnašanja javnih dužnosti bivšim udbašima i komunističkim nalogodavcima). Povijesne činjenice nisu utvrđene sustavno i objektivno. Krivce se nije ni pokušalo kazniti. Među komunističkim vlastodršcima ostala je zavjera šutnje. Narodno-slobodilački borci i njihovi današnji simpatizeri nisu razumjeli da Kainov znak time ostaje na cijelome partizanskom pokretu i da upornim opiranjem istini do kraja izjednačuju krv na svojim rukama s onom koljača na suprotnoj strani.

Borbu protiv tuđina i protiv zla fašizma i nacionalsocijalizma, uključujući četništvo i ustaško marionetstvo, okaljali su svojim koncentracijskim logorima i kolonama smrti. Po čemu se razlikuje nacističko istrjebljenje Židova, ustaško Srba, četničko Hrvata ili partizansko osoba njemačke narodnosti? Po čemu je žrtva Auschwitza ili Jasenovca danas vrjednija i čišća od ubijenih na Orsuli, Daksi, u Jazovki ili Maclju? Zašto žrtve partizanskoga Jasenovačkog logora od 1945. do 1948. službeno ne postoje nego samo one ustaškoga Jasenovačkog logora od 1941. do 1945.? Katolike i Hrvate još se stigmatizira zbog Jasenovca, a tko ga je prije i snažnije osudio od bl. Alojzija Stepinca kad ga je nazvao „sramotnom ljagom”, a ubojice u njemu „najvećom nesrećom” hrvatske države?

Dan spomena na žrtve komunizma služi tomu da se žrtve ponovno ne ubija prešućivanjem. Neka to bude dan solidarnosti s njihovim trpljenjem, dan kršćanskoga posta i molitve da takvo zlo nikada više nikoga nigdje ne snađe, dan čišćenje pamćenja i spomena na mučenike, dan nade da će doći vrijeme pomirenja i praštanja i dan odluke da se u tom smjeru počne raditi!

Daksa – otok bumerang. Snimio Božo Gjukić. **Kako sada stvari stoje, ljudska prava ne će sustići nalogodavce ni izvršitelje pokolja na Daksi 1944.**